

Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28.02.1996, sp. zn. 3 To 51/96, ECLI:CZ:KSCB:1996:3.TO.51.1996.1

Číslo: 24/1997

Právní věta: Odběr krve za účelem její zkoušky podle ustanovení § 114 odst. 2 tr.ř. se provede - nejde-li o úkon neodkladný, popř. neopakovatelný podle § 160 odst. 4 tr.ř. - až po zahájení trestního stíhání, jsou-li pro postup podle § 160 odst. 1 tr.ř. splněny zákonné podmínky. Odebrat krev může kterýkoli lékař nebo jiný zdravotnický pracovník, i když jde o vzorek krve, který má být předmětem znaleckého důkazu ve smyslu § 105 odst. 1 tr.ř.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 28.02.1996

Spisová značka: 3 To 51/96

Číslo rozhodnutí: 24

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odběr krve

Předpisy: 141/1961 Sb. § 114 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 24

Odběr krve

Odběr krve za účelem její zkoušky podle ustanovení § 114 odst. 2 tr. ř. se provede - nejde-li o úkon neodkladný, popř. neopakovatelný podle § 160 odst. 4 tr. ř. - až po zahájení trestního stíhání, jsou-li pro postup podle § 160 odst. 1 tr. ř. splněny zákonné podmínky.

Odebrat krev může kterýkoli lékař nebo jiný odborný zdravotnický pracovník, i když jde o vzorek krve, který má být předmětem znaleckého důkazu ve smyslu § 105 odst. 1 tr. ř.

(Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 2. 1996 sp. zn. [3 To 51/96](#))

Krajský soud v Českých Budějovicích zamítl stížnost okresní státní zástupkyně v Jindřichově Hradci proti usnesení Okresního soudu v Jindřichově Hradci ze dne 13. 12. 1995 sp. zn. 1 T 205/95.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením rozhodl Okresní soud v Jindřichově Hradci podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. vrátit státnímu zástupci k došetření věc obviněného J. K., na kterého byla podána obžaloba pro trestné činy pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, 2 tr. zák., soulože mezi příbuznými podle § 245 tr. zák. a ohrožování mravní výchovy mládeže podle § 217 písm. b) tr. zák., jichž se měl dopustit tím, že v době od 1. 9. 1990 do 10. 9. 1990 na přesně nezjištěných místech vykonal pohlavní styk se svojí nezletilou dcerou M. K., následkem čehož otěhotněla a dne 3. 5. 1991 porodila syna.

Okresní soud svůj postup odůvodnil podstatnou procesní vadou přípravného řízení způsobenou tím, že obviněnému, poškozené, její matce a nezletilému T. K. byly odebrány vzorky krve za účelem vypracování znaleckého posudku před sdělením obvinění J. K. Šlo o vyšetřovací úkon předpokládaný v ustanovení § 41 odst. 2 tr. ř., tento úkon je upraven v § 114 odst. 2 tr. ř. Obviněný nebyl a nemohl být poučen v náležitém rozsahu jako obviněný, neměl reálnou možnost uplatnění všech procesních práv, především práva na obhajobu, když obhájce je oprávněn účastnit se vyšetřovacích úkonů podle § 41 odst. 2 tr. ř. V této věci podle § 36 odst. 3 tr. ř. musel mít obviněný obhájce již v přípravném řízení. Soud prvního stupně rovněž vyjádřil pochyby o tom, zda při odběru krve a jejím dalším transportu nedošlo k porušení znaleckého standardu, když zřejmě bylo namístě, aby vzorky krve odebral přímo znalec. Proto na základě tak provedeného úkonu nelze považovat opatřený znalecký posudek z odvětví genetiky za důkaz podle § 89 odst. 2 tr. ř. Tento důkaz měl být přitom stěžejní. Proto je potřebné tato pochybení napravit postupem podle příslušných ustanovení trestního řádu a opatřit nový znalecký posudek, který by mohl soud použít jako důkaz.

Proti tomuto usnesení podala v zákonné lhůtě stížnost státní zástupkyně. Namítá, že ustanovení § 114 odst. 2 tr. ř. nerozlišuje, zda osoba, která je povinna strpět vyšetřovací úkon, musí být osobou již obviněnou, nebo pouze podezřelou. Pro takový úkon není nutný předpoklad sdělení obvinění a tím zahájení trestního stíhání, proto obviněný J. K. neměl právo mít ještě obhájce a byl povinen se odběru krve podrobit. Není potřebné, aby odběr krve prováděl znalec, když zmíněné ustanovení § 114 odst. 2 tr. ř. mluví o lékaři nebo odborném zdravotnickém pracovníkovi. Zkouška krve je pouze prostředkem k provedení dalšího důkazu; i když byl odběr proveden před sdělením obvinění, je nutno ho považovat za zákonný. Proto právo obviněného na obhajobu nebylo zkráceno.

K podané stížnosti krajský soud přezkoumal správnost všech výroků napadeného usnesení i řízení jemu předcházející podle ustanovení § 147 odst. 1 tr. ř., stížnost však důvodnou neshledal.

Krajský soud se v zásadě ztotožnil se stanoviskem okresního soudu vyjádřeným v napadeném usnesení.

Ustanovení § 114 tr. ř. je systematicky zařazeno do hlavy V. trestního řádu upravující dokazování včetně procesních práv obviněného, postavení svědků, znalců, postup při opatrování věcných a listinných důkazů a ohledání. Podle § 114 odst. 1 tr. ř. je povinen se určitému vyšetřovacímu úkonu, v tomto případě prohlídce těla, podrobit každý při splnění dalších, v tomto ustanovení vymezených podmínek. Každým je zde míněn ten, proti komu se vede trestní řízení, svědek i poškozený. Podle ustanovení § 114 odst. 2 tr. ř., je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev, nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví. Osobou, o kterou jde, se rovněž v tomto případě míní ten, proti komu se vede trestní řízení, ale např. i poškozený. Musí jít nutně o osoby, jinak ani tomu býti nemůže, které se důsledkem určité situace dostaly do působnosti režimu trestního řádu, který vymezuje jejich práva a povinnosti.

Podle § 160 odst. 2 tr. ř. může vyšetřovatel nebo policejní orgán provádět, nelze-li zahájit trestní stíhání z vymezených důvodů způsobem uvedeným v hlavě IV. a V. trestního řádu, toliko neodkladné nebo neopakovatelné úkony. Podle § 160 odst. 4 tr. ř. je neodkladným úkonem takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty nesnese z hlediska účelu trestního řízení

odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem je pak takový úkon, který nebude možno před soudem provést. Neodkladným úkonem v tomto případě nemohl být odběr krve pro účely vypracování znaleckého posudku. Jak vyplývá z žádosti policejního komisaře OŘ Policie České republiky v Jindřichově Hradci ze dne 18. 5. 1994 o provedení vyšetření odebraných krevních vzorků podezřelého, jeho dcery a nezletilého T. K., měly již policejní orgány určité poznatky opatřené podle § 158 tr. ř., tyto poznatky mohly postupem podle tohoto ustanovení případně ještě prohloubit a dále pak postupovat důsledně podle § 160 odst. 1 tr. ř., tedy zahájit trestní stíhání sdělením obvinění konkrétní osobě. Teprve potom bylo možno provádět potřebné vyšetřovací úkony při dodržení všech procesních práv obviněného a dalších zúčastněných osob.

Krajský soud tedy přisvědčil rozhodnutí okresního soudu vrátit trestní věc obviněného J. K. podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. státnímu zástupci k došetření, a to k odstranění závažných vad přípravného řízení a k objasnění základních skutečností pro rozhodnutí. Je nutno dodat, že nelze kategoricky trvat na požadavku, aby odběr krve provedl sám příbraný znalec, když to ustanovení § 114 odst. 2 tr. ř. nestanoví. Neučinil tak ostatně ani okresní soud, když ovšem nemohl přehlédnout, že během transportu jednoho z odebraných krevních vzorků došlo k jeho znehodnocení a musel být proveden opakovaný odběr. Musí být proto zvolen takový odpovědný postup, aby nedal příčinu k jakémukoli budoucímu zpochybnění autenticity a kvality odebraných krevních vzorků. Z těchto důvodů byla stížnost státní zástupkyně zamítnuta.